

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A cigánykérdés.

Irla dr. Gábor Béla, ker. kapitány.

A rémségeivel már-már feledés homályába tűnő dunosi rablógyilkosság, az ennek folyamányaként felzúduló közvélemény egész sorozatát szülte a cigánykérdés megoldási módjának. A Heródes-féle gyermekirtástól, az országutakat szegélyező fák galyainak cigányokkal való kiűzéséig mindenféle eszme meghallgatást követelt. De legnagyobb részt még meghallgatásra sem voltak érdemesok, mert olyan eszméktől, melyek az emberi jogok és szabadságok korlátozásán túlmenve azok bármely csekély mérvű megeseonkítását követelik, a mai humánus korszellem undorral fordul el.

Vannak eszközeink, intézményeink, jogszabályaink, melyekkel a bűnt megelőzni, a bűnt irtani, a bűn világa szülőtteit megfékezni tudjuk. Ha igaz az a szokás-mondás, hogy minden cigányt kihallgatás nélkül fel kellene akasztani, ha a cigány tényleg Lombroso delinquente nato-jának egy fajtája, miért nem alkalmazunk azokat az eszközeinket, intézményeinket és szabályainkat, melyeket teljes apparátussal működtetünk mindjárt, mihelyt például egy csavargó téved illetékeségünk határáiba, vagy mikor a romlottság és nevelétlenség egy gyermeket térít le a jövő becsület útjáról, vagy mikor a bűn terhelt szülőttjére vigyázunk egész életén át. Mivel jobb és mennyivel értékesebb az államra és társadalomra a csavargó, ki életének háromnegyed részét a hatóságok kezében tölti? Mily kifogyhatatlan türelemmel tolongozgatja százszor és százszor illetégségi helyére! Bizonyos, hogy türelmét a cigány sem emésztené fel, sőt ha eljárásához a szükséges egyéb intézkedések is hozzájárulnának, az eredmény sem maradna el! Ezt hiába vesszük egyszerűen tagadásba, mert még soha sem próbáltunk semmit, ellenben az eredményességro van már néhány igen szép példánk. Megszoktuk, hogy a cigányra minden intézkedést olégtelennek tartunk. Azt mondjuk, hogy egy vad, fékezhetetlen természet. Elfelejtjük, hogy a természet egy türelemmel változtatható valami és pedig annyira változtatható, hogy még az emberévő vademberek is rövid idő alatt a kultúra igájába voltak foghatók.

Szóval a már meglévő eszközeink és intézményeink intenzív működtetésével és ami fő és döntő, az állam

minden megterhelése nélkül, kellene a cigánykérdést dűlőre vinni. Efelzélra három intézményünk kínálkozik:

1. Az országos bűnügyi nyilvántartó hivatal.
2. Gyermekvédelmi szabályaink.
3. Illetőség és katonakötelezettség.

A kérdés megoldását az országos bűnügyi nyilvántartó hivatal kezdené. Mint a bűnyomozás közege, sobusem tudom szem elől téveszteni a nagy jogásznak, Lisztnek szavait, melyekkel a visszaeső büntetettek ellen minden büntetési rendszert eredménytelennek jelzetti, mig «nem ismerjük az ellenséget, mely ellen küzdünk nekünk kell». Miként a hírnök és nyomozónak egyaránt ismernie kell az előtte álló bűnös életének mindazon adatait, melyek őt kellő világításba helyezik s őt és ezzel bűnét a maga valóságában elbírálni engedik, úgy a cigánykérdés megoldásának első és legfontosabb fel-tétele kell, hogy legyen: ismerjünk meg minden cigányt! Ha hazudozásaitól mentesen, minden életadatainak birtokában, tévedésmentesen fehetjük őt a rendelkezésünkre álló intézkedések mérlegére, lebetetlen, hogy el ne találjuk az egyes esetekben szükséges intézkedés hatályos mértékét. Ismerjünk meg minden cigányt, mert hiszen, még ha soha se hazudna egyik sem, még sem tudunk eligazodni közöttük, lévén alig 25—30 olyan név, melyen 60,000 cigány osztozik!

Ismerni minden cigányt és életének mindeu adatát, csak miként a visszaeső bűnösökét és csavargókat, egy czélszerű nyilvántartással lehet, mely felszerelve a modern krimizálméletre minden eszközzel kétségtelen és megtéveszthetetlen adatokkal világítja meg és hontja egyedokra a cigányoknak ma még chaotikus tömegét. Ez a nyilvántartás a bűnösök világára kiterjedőleg az országos bűnügyi nyilvántartó hivatal alakjában már rendelkezésünkre áll és mi sem áll útjában annak, hogy ez a nyilvántartás, mely 10 millió ember nyilvántartására van berendezve, működése körébe vonjon csekély 60,000 cigányt. Ereje a kis számot észre sem venné, ellenben működtetésének kétségtelen eredményességét már ma is mutatja, mikor az ország büntető bíróságai által eddig közölt 7000 cigány büntetési adataiból megtéveszthetetlen biztonsággal szolgáltatja ki a szükséges felvilágosításokat, dacára, hogy ez a 7000 cigány állandóan hazudik és közülök százan és százan ugyanazon néven szerepelnek.

Elő magyar vill. orőre berend. hangser-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabádmázaszi Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár; Öntőház-utca 2.

STOWASSER JÁNOS

csész. ári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. kősző hadsereg, a m. kir. Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabádmázaszi Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár; Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztítástalan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegység minden hangszerteljesen kifizeték. Az Magyarországnak legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.

Miképen volna a cigányoknak ez a nyilvántartása részleteiben keresztülvihető, ar a alább visszatérek.

Megismerve ellenségeinket, a cigánykérdés megoldásának második eszközeül a már hatalmas tőkével rendelkező és a társadalom által bizonyára jövőben is nagy áldozatkészséggel támogatott gyermekvédelmi intézményeink kínálkoznak. Ennek helyénvalóságát és eredményességét egy bárki által ellenőrizhető példával igazolom: Rövid idővel ezelőtt a szegedi Tisza szálló éttermében egy feltűnően barna bőrű pinczér vonta magára figyelmemet. Az illető fiatalember nem volt más, mint a dánosi bűnper koronatanuja, az akkor még 12 éves kis Lakatos Pista. A bűnper után a cigányok bosszujától félve, a bíróság a fiút a gyermekmenhelynek adta át. Innen állandó felügyelet alatt egy soproni étterembe borfunak, majd Szegedre pinczérnek helyezték el. Ügyes, értelmes és megbízható ifjúvá növekedett fel. Dícsereklve hozta elő postatakarékkönyvét, mely közel 600 korona megtakarított fizetést és borralalót egyesített tőkévé. Kérdéseimre elbeszélte, hogy állandóan összeköttetésben van rokonaival, azokat, mikor Szeged közelébe vitte vándorútjuk, már néhányszor meglátogatta, pénzt is adott nekik stb. Közéjük azonban sohasem vág ik, fájának életmódjától pedig egyenesen irtózik.

Ha figyelmen kívül hagyjuk azt az átalakulást, melylyel ennek a fajnak egy-egy része már is veszélytelenné vált, mint pl. a zenés és iparos cigányok, az előbbi példa meggyőzően mutat rá az útra, melyen ennél nagyobb átalakulás is elérhető. Meg vannak a szabályaink, melyek szerint a nevelésre képtelen szülőktől a gyermekek elvehetők és nevelésük a menhelyre bízható stb., vajjon nem volna-e célszerűbb az ezen szabályokban levő erő egy részét a cigányokra fordítani? A züllésnek kitett gyermekek megmentésére ma már akkora tőkével rendelkezünk és még egyszer akkorát gyűjthetünk, hogy annak akadályá nem lehet és az eredmény — miként Lakatos Pista példája mutatja — bizonyára messzebb kiható lesz, mint amit a menhelyek egy sereg bűnre terhelt és a közbiztonságra a cigánynál sokkal kevésbé veszedelmes csavargó gyermekkel eddig elértek. Ha a züllő gyermekek neveléséhez reményeket merünk fűzni, megtehetjük ezt a cigánygyermekkel szemben, annál is inkább, mert nem tudjuk, vajjon ebben a kulturától még szűz fajban nem-e több és értékesebb megmenteni valót találunk, mint a nagyrészt degenerált és terhelt kis csavargókban.

A gyermekek kényszernevelésével csak a jövő generáció veszélyességének volna éle véve. A már gyermekkorból kinőtt s az idősebb cigányokkal is tenni kellene valamit. E célra, feltéve, hogy a nyilvántartás segítségével már teljes bizonyossággal felismerni és egymástól megkülönböztetni tudjuk őket, két intézmény mutatkozik alkalmasnak, t. i. a községi illetőség megállá-

pitása és az illetőséggel járó következmények szigorú keresztülvitele, továbbá az orvosi becslés útján megállapítható katonaköteles korn cigányoknak, a hatásában jól ismert, katonai szolgálat alá vonása. Ha a nyilvántartás jól működik, ha az ország közbiztonsági szervei a nyilvántartással szoros összefüggésben végzik az alábbiakban részükre kirótt feladatokat, az illetőség és a katonai szolgálat hatása a legagyafurtabb fortélyokkal szemben is elmaradhatatlan.

A statisztika szerint 60,000 cigány kóborol országunkban. Ezzel szemben több mint 17,000 községünk van. Ha a nyilvántartás segélyével hozzálátnánk a cigányok illetőségének községenként megosztott kijelöléséhez, egyre-egyre alig kerülne egy három felnőtt tagn család. Ezeket az állam és a társadalom kötelezettségeibe belekényszeríteni, őket ebben ellenőrizni, munkára nevelni, munkaviszonyukat legyőzni, esetleg tehetlenségükben támogatni, több gondot nem okozna, mint a ritka helyen hiányzó faluboldnjainak istápolása. Az ember szabad mozgásának jogát azért csorbítani e téren sem kellene. Folytathatnák vásáros mestersegeiket, de mindig a felügyelet korlátozása mellett, mely alól való kibujástól csakhamar elszoktatnák őket a szigoruan és a nyilvántartás csálhatatlan adatai segélyével alkalmazott következmények. (Vége köv.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A póruljárt kirándulók.

Irta: Máthé Miklós törzsrőmester.

Budapest élődijei, a számtalan kétes existenzia: betörők, besurránók és zsebmetszők igen gyakran kirándulnak a fővárosi közönségnél sokkal gyanutlanabb vidékiek meglátogatására, ha valahonnan vagy valakitől szerzett értesülés folytán az ottani munka sikerének ígérkezik.

Az ilyen látogatásra rendszeren többen szövetkeznek az egyforma foglalkozásuak közül, mert hát «kartárs» nélkül mégis idegenül érzi magát egy fővárosi ember a vidéken, ha mindjárt betörő is.

Azután meg mindig jó, ha az embernek biztos segítése van, különösen olyan műveletnél, amelynél a segítők nélkülözhetetlen.

Egy-egy ilyen látogatás rendszeren előre meghatározott célból, valamely kartárs által utazás közben felfedezett lakás vagy üzlet feltörése végett történik s már előre meg van állapítva az is, hogy a társaság egyes tagjainak mi lesz a kötelessége, úgy, hogy a helyszínén, a művelet megkezdése előtt és közben, minél kevesebb beszédre legyen szükség.

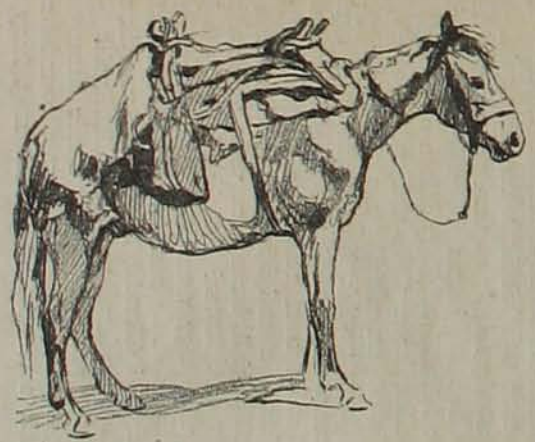
Ilyen jól kamatoztatható felfedezéssel érkezett haza vidéki utjáról Röthmüller Miksa, rendes foglalkozás biányában hetörő-társaságba keveredett budapesti legény; amonnyiben Kiskörösön való rövid tartózkodása alatt úgy tapasztalta, hogy Földes Vilmos órás és ékszerésznek az üzlet ajtajába állított tüveges szekrényből álló mozgó kirakatát még nappal is könnyen ki lehet fosz-

Ha fáj a feje⁷ ne tétovázzék, hanem
basználjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ara K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.

Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Beretvás-pastillát

Hegyvidéki ló.

Bolgár huszár ló.

Bolgár Nisből.

Törökország háborúja. — Külák Szófia környékéről.

HWS
Nis. 912 apr 11

Szerb Nisből.

tani. Ami ha sikerül, néhány száz koronát hoz a konyhára. Szóval: a kiadandó utiköltség bőven megtérül.

Hazajövele után mindjárt olajsagolta társainak ezt a sokat ígérő felfedezést s oly meggyőzően tudta előadni az előttük nem szokatlan művelet teljesen sikeresnek ígérkező végrehajthatóságát, hogy társai: a Beck Jóska és a Kaeska Pali mindjárt meg is állapodtak a kirándulás idejében. Csak éppen a kirándulás költségei körül támadtak némi nehézségek, mert az utóbb említett két kartárs éppen pillanatnyi pénzzavarban szenvedett.

— Ha csak ez a baj! — vigasztalta őket Róthmüller — azon könnyen segítetek s ha biztosítjátok nekem a szákmány fele részét, a költségeket oda és vissza én fizetem, sőt még egy jó vacsorát is rendezek.

A másik kettő örömmel egyezett bele a rájuk nézve ekként költségmentessé vált kirándulásba és a megállapított napon — 1908. évi május 14-én — reggel, nehogy csavargóknak látszassanak, tehetségükből képest kiöltözve, elutaztak Kiskőrösre.

Vonatok déltájban érkezett meg. S minthogy a vacsora helye és ideje bizonytalan volt, úgy találták, hogy jó lesz valahol jól megbedélni s egy kicsit beszörögni, mindjárt könnyebben fog menni a munka és türelmesen várhatnak a megígért jó pesti vacsorára is. Mert azt legalább is bizonyosra vették, hogy még aznap Budapesten vacsoráznak.

Mint ahogy pedig előre tudták, hogy a nem nagyforgalmu Kiskőrös kisebb kocsmáiban nem igen kaphatnak barapni valót, a nagyvendéglőbe pedig érthető okokból nem akartak menni, hát a vasuti vendéglőben maradtak s ott ebédelve, sörözgetve, délután két óráig eltöltötték az időt.

Ekkor felkészültek és elindultak a kiszemelt üzlethez helyszíni szemlét tartani. Ez az üzlet előtt való párszori elsőfálással véget ért. Úgy volt minden, amint Róthmüller elbeszélte.

Kövés forgalmu utca, a félbott-ajtót elfoglaló mozgókirakat; ebben néhány ezüstóra, egypár arany lánc, egy csomó különféle aranygyűrű és fülbevalók. Szerintük 7—800 korona érték, amiért a fővárosi zálogházban vagy orgazdájuknál 3—400 koronát biztosan kaphatnak. S ami a fő, a kirakatul szolgáló üveges szekrény ajtaja az utca felé nyílt.

De egy kis akadály mégis került.

Szakértő szemlén nyanyis mindjárt észrevették, hogy az üzlet ajtaján függöny van, de ezt majd csak akkor fogja használni az ékszerész, ha a nap lejjebb hanyatlík és a szemben levő két ház között éppen az üzletbo süt. Ez pedig csak körülbelül délután 4—5 óra között fog bekövetkezni.

Addig is tehát, míg a napszak eme rájuk nézve előnyös változása bekövetkeznék, elindultak a környéken szétnézni.

Erre szükség volt azért is, mert előrelátható volt, hogy az ékszerész hamarosan észreveszi majd a feltörést és a tetteseket bizonyára a vasuti állomáson várakozó utasok között fogják keresni. Ennélfogva más út után kellett nézni, egérutat keresni, amerre a községből hamarosan kijuthassanak és a főváros felé eső legközelebbi állomásig — a jelen esetben Csengődig — gyalogolva, a leleplezés veszélyétől teljesen menten a legközelebbi vonatot ott bevárassák.

Mire azután erről az oldalról is tisztázták a helyzetet és az üzlethez visszatértek, éppen elkövetkezett a

kritikus pillanat. A jó meleg tavaszi nap éppen neki feküdt az üzlet ajtajának s az órás, hogy munkájában a napfény ne zavarja, már az ablakra buzta a függönyt.

Beck Jóska tehát elszántan az üzlethe lépett és egy double óralánczot kért s alkudozni kezdett az egy korona értékű tárgyra, 60—70 fillért ígervén érte, majd másikat, többet nézogatott s közben jó hangosan beszélgetett, hogy társai, akiknek az alkudozás kezdetét jelző erős köhögés hallatára bele kellett fogniok a munkába, annál nyugodtabban dolgozhassanak.

Tíz-tizenöt perc múlva egy éles fütty ballatszott valahonnan az utcáról, mire Beck Jóska igen drágának találta a double-lánczot és nem vette meg.

A kirakat ekkor már üres volt és a két kartárs is eltűnt, mire Beck, akit az előszedett tárgyak elrakogatásával foglalkozó órás ki sem kísért, gyorsan ellillant társai után az előre megállapított találka helyére s itt talált társaival jót röhögve a kitűnő siker felett, a vetések közti dülön a vasutvonalhoz mentek s a sinek mentén megindultak Csengőd felé.

Később, úgy délután hat óra tájban, mikor már a nap egészen lehanyatlott, félrebuzta az ékszerész a függönyt s ekkor véletlenül a kirakatba pillantva, észrevette az ékszerek eltűnését. Utána nézett a dolognak, hát látja, hogy a tettes álkulcscsal nyitotta ki a szekrény zárját s mindent, ami értékes volt, elvitt a szokrényből.

Szaladt rögtön a vasuti állomás mellett levő csendőrlaktanyába és panaszt tett a mintegy hétszázharmincz korona értékű ékszer ellopásáról, megjegyezvén, hogy valószínűleg a délutáni ismeretlen vevőjének kinn várakozó társai követhették el a betörést.

Grünvalszky Károly cz. őrmester — akkor még ez. őrsvezető, másodaltiszt — vette fel a panaszt s gondolván, hogy idegen egyének vagy kóbor cigányok lehetnek a nappali betörők, akik a község valamelyik kijáratán fognak eltávozni, az őrs összes legénységét azonnal ezekre a helyekre utasította és segítségükre felkérte a helybeli rendőrséget is. Ő pedig az ékszerészszel, aki folyton azt hangoztatta, hogy csakis az állomáson lehetnek a tettesek s ő azt az egyet, amolyik nála bent volt, bizonyára felismeri, átment a szomszédban levő állomásra.

Az állomáson voltak is vonatra várakozó utasok többen, de nem volt köztük a keresett egyén.

Grünvalszky Károly cz. őrmester a pinczéréknél érdeklődött a keresett idegen és esetleges társai iránt, mire az egyik felemlítette, hogy délben ott ebédelt és sörözött három előtte ismeretlen fiatal ember, akiről, különösen egyes elejtett szavaikból, mint volt pesti pinczér, felismerte, hogy pestiek. Nem is utaztak el egyik vonattal sem, hanem délután két óra tájban bemontek a községbe s azóta nem voltak az állomáson. Amennyire eszébe jutott, személyleirást is adott mind a háromról.

A közlötökből bizonyosra vette Grünvalszky őrmester, hogy ezek átutazó betörők lehettek s a jól sikerült betörés után vagy vissza Budapestro, vagy lofelé Szabadkára utaznak el, de nem innen a csendőrlaktanya melletti kiskőrösi állomásról, hanem valamelyik szomszédos közelebbi állomásról, vagy megállóhelyről.

Mint ahogy pedig üldözésük a már hamarosan heálló sötétség és bizonytalan utirány miatt nem látszott célra vezetőnek, a vasuti főnököt kérte meg, hogy a Csengőd

BUTOR

késpónszert v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EBRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 68—59.

BUTOR

Törökország háborúja. — Határőr.

és Vadkert állomások felé lakó pályaoörökkel a vasuti telefonon beszélhessen, amit a főnök, tekintettel a csendőroökkel való barátságos viszonyra és a közérdekü esetre, meg is engedett.

A Vadkert felé lakó pályaoörök nem láttak senkit; Csengöd felől azonban egyik pályaoör hamarosan jelentette, hogy pár percetzel előbb ment ott el három fiatal ember Csengöd felé.

Az örmester erre rögtön értesítette a betörésről, az azzal gyanusított három egyénről és a pályaoör jelentéséről a csengödi állomásfőnököt és felkérte, hogy az ottani őrsparancsnokkal közölje a történeteket, azzal, hogy ha csak teheti, míg ő a mintegy felórával később Budapest felé induló vonattal odaérkezhetik, az említett három egyént tartóztassa fel s ha az ellenük fenforgó gyanu alaposnak bizonyul, motozza meg s az esetleg náluk talált ékszereket kobozza el, őket pedig tartóztassa le.

A főnök a csendőroökkel szintén jóban lévén, azonnal intézkedett. Kovács István örmester őrsparancsnok pedig két csendőrével sietett az állomásra, hogy el ne szalajtsa a jó madarakat.

Aki valaba járt a Budapest—Zimonyi vonalon s megfigyelte a tájéket, valószínűleg tudhatja, hogy Fülöpszállástól Kiskörös felé haladva pusztaság az egész vidék s a még nem régen is Pusztacsengöd csak azóta vette fel a községi jelleget, mióta homokos területét szőlőkkel kezdtek beültetni s ezek a telepítők maguk is letelepedtek ott. Szóval a szőlők közt szétszórtan fekvő néhány házból áll maga a község és a vasutállomás is szőlőtelepekkel van körülveve.

Kovács örmester ennél fogva attól tartott, hogy ha a három gyanus alak észreveszi, hogy csendőroök vannak az állomás, gondolván, hogy őket várják, eltűnhetnek a nagyterületű szőlők között és elfogásuk nem sikerül.

Elhatározta tehát, hogy az épen Budapest felől várt vonattal eléjök megy s a nyílt pályán megállítandó vonatról leszállva, lepi meg őket.

Ezt a tervét közölte az állomásfőnökkel s a beérkezett vonat mozdonyvezetőjével s miután ezek készenk mutatkoztak ahhoz segédkezett nyújtani, az állomásfőnök áttelefozozott a kiskörösi állomásfőnökböz, hogy a Budapest felé jövő vonatot, ha oda beér, késleltesse, mert a Czeglédről lefelé menő vonatot elboesátotta. Azután pedig a csendőroökkel s egy pár málházóval ő maga is a vonatra szállott s beavatták tervükbe a vonat kalauz-személyzetét is.

Alig haladtak egy pár kilométerre, a mozdonyvezető észrevette a szembejövő három gyanusítottat és a nyílt pályán rögtön megállította a vonatot. A csendőroök, vasutasok és kalauzok pedig azonnal leugráltak s mire a vonat megállása miatt báméskodó három jó madár észrevette magát, már fogva voltak. Megvolt náluk az ékszer mind. A vonat pedig, a jól sikerült csel felett nevető utasaival, haladhatott tovább.

Grünvalszky örmester értesülve az elfogásról, a Kiskörösi vonattal mindjárt átment Csengödre, az éjjeli vonattal pedig vitte vissza a poruljárt kirándulókat Kisköröse.

Igy aztán a két altiszt leleményessége és jól sikerült cselvetése folytán, az eredményes kirándulás örömeben egy jó budapesti vacsorára számító társaság öt órával a betörés elkövetése után már a kiskörösi járásbiróság bürtönében ábrándozott az emberi élet gyorsan változó viszontagságai felett. És folytathatták az ábrándo-

zást még jó ideig Kalocsán, mert — mindannyian büntetett előéletűek lévén — Róthmüllert, mint a betörés értelmi szerzőjét, négy évi, két társát pedig három-három évi fegyházra ítélte az ottani törvényszék a jól sikerült, de rosszul végződött betörésért.

A csendőrségi II. Szolg. utasítás 12. §-ában és az Általános szolgálati határozványok bevezető részében foglaltak értelmében, minden csendőroök szigorú kötelessége a hatóságokkal való jó egyetértés ápolása és fenntartására való törekvés. Mert ez az eljárás amellett, hogy a csendőroök iránti jóakaratot és barátságos indulatot elősegíti, a szolgálat eredményes teljesítéséhez is nagyban hozzájárul.

És ez jól bevált a jelen esetről is, mert a két altiszt gyors és ügyes elhatározása és leleményes eljárása mellett, a vasuti hatósággal való jó egyetértés és előnyös összeköttetés volt az, a mi az eredmény biztosítását és a tettesek könnyü elfogását elősegítette.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A chikagói gonosztevők.

Pingley Claude nemrégiben érdekes könyvet irt a chikagói büntényákról, melyben személyes tapasztalatairól számol be. Az alábbiakban egy érdekes rész mutatól adunk a könyvből.

— Nos, hogy megy a dürgés?

Ezzel a furcsa kérdéssel köszöntötte barátóm, a tolvajok bizalmának letéteményese az egyik alakot, a mint beléptünk az egyik chikagói kocsmá mellékajtaján. A férfi, a kihez a kérdés intéződött, előbb tetőtől-talpig végigmért szúrós tekintetével. Úgy tetszett, mintha szeme fényképezőgép kamarája lenne, mellyel lekapván, elraktározta a lemezt fejében, hogy míg látszólag közömbös dologról beszélget, a képet előhívja, elemezze és a megfelelő rekeszbe ossza. A benyomás, melyet kelteitem (nem valami hízogó ugyan magamra nézve ilyesmit bevallani), ügylátszik, kedvező volt, mert eltúrte, hogy én is leüljek, számomra is italt rendelt s miután a maga poharát lehajtotta, rögtön bizalmas társalgásba elegyedett hölgy-társammal.

Csakhamar azonban a barátóm vette át a szót s szinte ijesztő folyékonyssággal kezdett neki mesélni valamit. Igazán szerettem volna megérteni, hogy mit, mert elbeszélésének bámulatos volt a hatása embe-rünkre. Arcza minduntalan szint váltott, a meglepetés, harag és düh kifejezései váltakoztak s úgy vonultak el homlokán, mint a felhőalakulatok az égboltozaton. Az elbeszélésből azonban lehetetlen volt értelmet kihámoznom, jóllehet angolul beszéltek, de a tolvajnyelv minden virágos sallangjával annyira fűszerezve, mintha valami örült fölforgatta volna a szótárt, a melyből szavaikat és kifejezéseiket merítették.

A kocsmái helység nem volt semmivel különösebb a többi alsóbbbrangú lokalitásnál; csupán a törzsközön-ség tette érdekessé és nevezetessé. Csak a tolvajvilág beavatottainak és természetesen a rendőrségnek volt tudomása a kocsmá igazi karakteréről, tudniillik, hogy ez a gyűlöhelye azoknak, a kiknek egyetlen foglalko-zása és ambíciója, hogy embertársaikat a pénzestárczájuktól észrevétlen szerénységgel megszabadítsák, sőt nem egyszer, szükség esetén az életüktől is. Itt aztán eldicsekednek élményeikkel a magukértette nyelven;

POLGÁR SÁNDOR
orvos- és kőtszer-gyárosnál
telepe: Bpest, VII., Erzsébet-körut 50.

legutányosabban beszerezhetők összes betegápolási tár-gyak, kőtszerek, fecskendők, m. kir. szab. Polgár-féle sérvkötők, gummibaranyák stb. stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az üzletvezetőség, csak meg-adandó, mily tárgy szükségeltetik.

Ezen hirdetés beállításánál 10% ártéves-tmény a Csendőroök Lapok olvasóinak.

Törökország háborúja. — Fuváros.

elmondják a veszedelmeket, melyeken átestek; megbányájká- vetik legközelebbi terveiket a közlik egymással a be- augókra és titkos rendőrökre vonatkozó gyanujukat. Az ő szemükben természetesen gyanus minden idegen, a ki belép; a titkos rendőröket rögtön föl ismerik; el is beszélgetnek velük, a kik tudva-tudják, hogy notórius tolvajokkal, zsebmetszőkkel, selyemfűkkel van dolguk, de nem tehetnek ellenük semmit, míg konkrét vád alapján elfogatóparancs nincs ellenük a kezükben. Azért a rendőrség emberei rendszerint békében hagyják őket. Különben sem érnének semmit a közójük való elegye- déssel. Még ha sikerülne is valamelyiknek elsajátítani a tolvajnyelv egész szókincsét, nem igen mehetne vele sokra. Az a nyelv annyira fordultatos és annyira változik úgyszólván hétről-hétre, hogy csak a föltétlen bizalmat élvező beavatottak tudják a változásokat követni a a nyelv szellemébe beleélni magukat.

Föltünő csupán a hölgyközönség nagy száma, a kik egyedül, vagy kettesben telepednek le az asztalokhoz s csak a szemhéjuk egy rezdülésével árulják el, hogy ismerik és értik egymást. Bármily ártatlan képű is a helyiség, a színes arcú és cigarettázó hölgyközönség jelenléte rögtön fölfedi a tolvajfészek jellegét. E hölgyek épenséggel nem mind azok, a kiket a társadalom kiteszítottainak vagy könnyűvéreűeknek nevezünk. A leg- több köztük aszony. A ki ha egyedül van is, a férje utána jön, vagy elment. A főfoglalkozásuk azonban csak- nem kivétel nélkül a tolvajlás. A többi mind csak ürügy. Meg van azonban az otlévő emberekben az a jó tulaj- donság, hogy a kikkel összebarátkoznak, a helyiségben magában soha meg nem lopják. Ezt tiltja a tolvajtisztes- ség, a házigazda iránti tisztelet. A kocsmáros nem tőr- hetné meg őket, bármennyire jól költhekező kuncsaftok, ha a rendőrséget hozná minduntalan a nyakukra. Ő rendszerint nem is tudja, hogy a törzeközönsége a tol- vajvilág elsőkelőségeiből kerül ki s hogy a korszamája az alvilág egyik nevezetes fészke. Mert szent igaz, hogy nála nem történik semmiféle kellemetlenség. Hogy el- távozásuk után miként fosztogatják ki az oda került s velük összebarátkozott idegeneket: ahhoz neki mi köze?

Mindazáltal üzlete jó birneve megköveteli, hogy a rendőrség ne kellemetlenkedjék nála holmi razziák ren- dezésével, s azzal, hogy nála fogjon el valakit. Ezért minden valamirevaló ilyen kocsmáros a vendégei iránt való előzékenységből előőrsöket alkalmaz, a kik a fogd- megek jöveteléről a kocsmárost értesíti. Legalább is eddig azt hitték, hogy az előőrsöknek ez volt a hivatá- suk. Pedig hamarosan rájöttem, úgymond a könyv írója, hogy ez csak vakítás, mely a rendőrség félrevezetésére van szánva. Az előőrsök fő hivatása ugyanis sokkal fontosabb ennél: a föl hájtás, a baleklesés nagy ügyes- séget, emberismeretet és tapasztalatot kíván föl adata.

Pingley itt részletesen leírja, miként lehet ezeket az előőrsöket vagy tapogató csápokat megismerni; ez gy- nittatja hogy a csikágói rendőrség nem olyan naiv és ártatlan ám, mint a milyenek e dologban is szeretné magát föltüntetni, — mert bizony a legtöbb esetben éppen ő maga értesíti az előőrsöt a letartóztató paran- csot vivő detektívek érkezéről s a sarki rendőr minden- kor szíves készséggel utasítja a naiv kérdezősködő idege- neket egyenest a tapogató csáp ölelő karja közé.

Késő éjjel mutatkozik csak e fészek igazi jellege, a mikor a publikum mind vegyesebb kezd lenni, de a kik között mégis rögtön észrevehető a közös kapocs: a kartársi összetartozóság.

Olykor-olykor belép egy-egy rendkívül elegánsan öltö- zött úr czilinderrel a fején; vastag, finom szivarral,

ragyogó melltűvel és gyűrűkkel és leül bizalmas be- szélgetésre a hetek óta borotvátlan állu, toprongyos alakkal, vagy éppen egy keskenybomlokú négerrel, a kikre kihallgatás és habozás nélkül rá lehetne olvasni a bűsz esztendőt. Majd egy tisztesképű, tekintélyes szakállú, nagybajuszú, orvosformájú úr lép be s leül az egyik hölgy mellé, a ki nem látszik túlságos szívesseggel fogadni. Az ember azt hinné, hogy ezek a legjobb balekok, a kik véletlenül tévedtek be. Pedig dehogy; benfentes tolvajbanda vezérek, kasszafurók vagy pénz- hamisítók csupán, a kik a szomszéd fészekből rán- dultak át egy kis szervező körútra.

A kasszafurók különben a tolvajvilág elitje, talán mert ez a mesterség kívánja a legtöbb személyes bátor- ságot, furfangot, óvatosságot, ügyességet és intelgenziát. De csodálatos, hogy a kasszafuró-típust mennyire fel- ismerik. Rendszerint züllött külsejű gonosztevő-típusok- ban keresik a fajtáját; pedig ez nagy tévedés, mert rend- szerint választékos elegánziával tudnak öltözködni s nem egy esetben a megtestesült nyiltság és tisztesség ri le első pillantásra az ábrázaturáról. Az igazi nagyszabású betörő csak a legritkább esetben hanyagolja el munkán kívül a külsejét. S ha mégis rongyosan, piszkosan kerül hurokra, ez csak azért van, mert tulajdonképpen ez az inkognitója, így meg dolgozni, hogy ha rajtakapják, ne tudják egykönnyen megállapítani a személyazonos- ságát s inkább csak kis éhezéskényszerítette csirkefogó- tolvajt nézzenek benne mint a nagy kaliberű betörőt. Szóval, így több kilátása van arra, hogy rajtakapás esetén szárazon elviszi.

Mind a mellett ezek az elegáns betörők csak külső- ség tekintetében csinosak. A gonosztevők legveszedelme- sebb fajtája azonban azok a csalók, tolvajok, méreg- keverők, házasságzédelgők, pénzhamisítók és zseb- metszők, a kik műveltségükkel és föllépésükkel, valóban kitűnő modorukkal formálhatnak jogozímet az úri jel- zőre; a kiknél azonban a műveltség, jó modor és megnyerő, biztos föllépés csak eszköz, még pedig nem ritkán óriás fáradsággal szerzett eszköz arra, hogy áldozataikhoz és érezényükböz férközbeessenek.

KÉPEINKHEZ.

Törökország háborúja.

Hosszu készülődés, fenyegetődés, a nagybatulmak til- takozása, intervenciálása, tanácsai és jegyzékváltása da- czára mégis megtörtént, sőt már folyik javában a bal- káni királyságok háborúja Törökországgal. S ha így haladnak, mint a hogy eddig a napi sajtó híriül hozza, nem is tart sokáig, hogy a négy királyság lesz ur az egész Balkánon.

Itt van a szomszédban ez a háboru s mégis minden olyan bizonytalan, a mit eddig tudunk azokról az okok- ról, a mik előidézték. A négy ellenséges királyság az elnyomott fajrokon népek felszabadítását hozza föl a háboru okául. S talán, ha ezeknek a népeknek ugy gaz- dasági mint kulturális elmaradottságát tekintjük, van is némi igazuk, mert ez irányban, dacára, hogy a 19. és 20-ik századot szeretjük a rohamos haladás idejének nevezni, a Balkán emeháborus rézén alig tapasztalba- tunk valami fejlődést.

Ha azonban a jelen számunkban közölt képeken be- mutatott népviseletet, építkezéai stílust s a primitív fel- szerelési és közlekedési eszközököt is figyelembe vesszük, mindjárt tisztában lebetünk vele, hogy a fajrokonok fel-

szabadítás: céljából harcra szállott négy nemzet népeinél sincs ez másképp s egy kis jóakarattal is csak annyit mondhatunk, hogy igen kevéssel állanak előbb azoknál. És ebből teljes bizonyossággal következtethetünk arra is, hogy legalább pár évtizedig ők se nyújthatnak sok jót a felszabadítással kezegetett fajrokonoknak s így szinte nyílt titoknak látszik, hogy nem annyira azok felszabadítása, mint inkább a területi terjeszkedés a négy királyság igazi szándéka.

Akárhogy is áll azonban a dolog, ez a tényeken most már mit sem változtat. A béke felborult s előttünk áll a háboru a maga borzalmasságaival és pusztításaival. Őlik, pusztítják egymást és egymás vagyonát a szegény fajrokonok a nélkül, hogy a felszabadítandóknak csak legkisebb kúlatásuk is lehetne arra, hogy mostani szégyenségeküket és állítólagos elnyomottságukat hamarosan egy boldogabb jövő váltja majd fel. Szegények és elmaradottak maradnak még ők hosszú ideig, ha az oly súlyosnak állított török járom alól való felszabadulásuk sikerül is. Sőt egyelőre talán még szegényebbek és elmaradottabbak, mint most, mert hiszen a háboru okozta pusztítás, rombolás még gazdagabb nemzeteknél is oly nagy erkölcsi és gazdasági visszaesést von maga után, hogy évek, sőt évtizedek kellenek hozzá, míg azt csak valamennyire is kibeverhetik.

Mert hát a háboruhoz pénz, pénz és harmadszor is pénz, sőt igen sok pénz kell. Már pedig a háboruszkodó négy királyságnál, ép úgy mint a törököknél — úgy állítják és közismert anyagi és kulturális helyzetük is ezt igazolja — ez van legkevesebb.

HIREK.

Ellenszegülések. Meáve József őrmester október 25-én a krassó-szörénymegyei Csernabévizen Tudosie Illésné ellenszegülővel szemben, annak könnyű sérüléseivel végződött szuronyfegyvert használt.

Németh János fehértemplomi őrsbeli csendőr, október 22-én, az öt szolgálati fellépése alkalmával kövel megtámadó és kivont kardját megragadó Jovicics János cigány, fehértemplomi lakos ellen, annak könnyű sérüléseivel végződött kardfegyvert használt.

Támadó cigányok. Kimpian János és Madarász Ferencz csendőrökből állott nagybobroci őrsbeli járőrt, két lopással gyanúsított cigány kísérése közben, október 20-án Csemics község határában egy hat főből állott cigánykaraván lefegyverezési szándékkal megtámadta, azt nyitott késekkel és botokkal veszélyesen fenyegette. Kimpian János csendőr a támadók közül Balázs József Ádám cigány ellen szurony-, ennek neje Balázs Mária cigányasszony ellen pedig, ki férje megzurátása után Kimpian csendőrré botot ragadott, löfegyvert használt, minnek következtében előbbi könnyen, utóbbi pedig halálosan megsebesült. A fegyverhasználat után a cigányok a támadással felbgyva szétfutottak, azonban járőr által valamennyien elfogattak.

A tisztii állomány kiegészítése. A folyó évben felállított tisztii alosztályok a tisztii létszám emelésének szükségét vonván maguk után, ennek kiegészítésére, a honvédelmi miniszter úr a pályázók közül, a legénységi állományban szolgált Pinczés Zoltán, Besser Béla, Tóth Ernő és Stadler Ferencz, tartalékos tisztii vizsgát tett csendőr címzetes őrmestereknek hadapróddá történt átminősítése után, még 29 tényleges és tartalékos zászlóst és hadapródot illetőleg hadapródjelöltet hívott be november 1-ére, a nyolcz csendőrkerülethez próbaszolgálatra.

Kérelmek. Szilágyi Sándor Havasmezőn állomásozó csendőr kéri a legutóbb Kassán szolgált Benke István csendőr, I. Nagy Imre, Beregböszörményben Bihar vm. állomásozó csendőr Rosz Gyula csendőrt, hogy állomáshelyét közölje vele.

Értesítés. «A magyar helyesírás szótára és szabályai» című munka előjegyzési ívét jeleztük mult számunkban, technikai okok miatt azonban csak jelen számunkhoz mellékelhetjük. Kérjük az őrsöket, hogy az ívet körözés után küldjék vissza a szerzőnek. Horváth Endre a jegyzett teljes összeg 2%-át a létesítendő csendőrségi internátus javára adja, minden egyes aláíró tehat a mellett, hogy irodai képességét fokozza, egyszerűsített internátusunk alapját is növeli. A megrendelést legalkalmasabb egy levelezőlapon eszközölni a példányszám és a cím feltüntetésével.

KÜLÖNFÉLÉK.

Egy tudós a távgyaloglásról. A gyalogláskor felhasznált energia mennyiségére az elhasznált oxigén mennyiségéből következtethetünk. A nyugalomban és gyalogláskor elhasznált oxigén mennyisége közti különbség mértéke a gyalogláshoz szükséges energiának. Ezen az alapon érdekes vizsgálatot végzett egy F. Amar nevű francia tudós 30—40 éves embereken. Észleletei szerint az elhasznált oxigén mennyisége általában a lépések számával és a megtett úttal arányosan növekedik. Az elhasznált oxigén lépésenkint azonban akkor volt a legkisebb, ha a vizsgált ember minden megterhelés nélkül percenkint 130-at lépett és óránként 4.035 kilométernyi utat tett meg. A lépésenkinti oxigénelhasználódás nagyobbodott, ha ugyanaz az ember óránként 4 kilométernél kevesebbet gyalogolt, vagy ha percenkint százharmincznál többet lépett és óránként 4 kilométernél hosszabb utat tett meg, 7.3 kilogramnyi súlylyal megterhelve (ennyit nyom rendszeren a francia bakák tábori felszerelése), az elhasznált oxigén mennyisége természetesen nagyobbodik, lépésenkint azonban akkor a legkisebb, ha a lépések száma percenkint 85 és az óránként megtett út hossza 2.43 kilométer. Mindamellet a vizsgálatokból kiderült, hogy 7—8 kilogramnyi súlylyal megterhelten sem pazarolunk energiát, ha úgy gyalogolunk, hogy lépéseink száma percenkint 130, az óránként megtett út hossza pedig nem nagyobb 4 kilométernél.

Diák kinzások. Régi rossz amerikai szokás, a melynek nyilván az ugratási szándék a háttere, hogy az egyetemeken az idősebb hallgatók megkinozzák az elsőéveseket, az úgynevezett golyákat. Most egyszerre két helyről is érkezik hír ilyen kinzásról. Columbusból jelentik, hogy az Ohio State University másodéves hallgatói, hogy megfélemlítsék az elsőéveseket, a kiknek a vesszőfutás gyönyörűsége fog kijutni egyébként, pénteken az egyetem szokásai szerint: egy kis kóstólt adtak nekik az egyetemi ételből. Husz elsőévest kihurozoltak az University-tóhoz és ott a hullámok közé vitték őket és hosszú ideig tartották őket a víz alatt, a mi korántsem kellemes mulatság. A folytatás gyanánt pedig az elsőévesek közül lefogtak harminczöt hallgatót és barázdát szántattak a fejükön két borbélylyal. A barázda a homloknál kezdődik és a fej tetején át lenyulik a nyakig. A hajbarázda másik formája a fültől-fülig való hajnyírás, szintén a fej tetején keresztül. A golyáknak kijutott mindkettőből, bár a műtétek alatt rettentő küzdelmet fejtettek ki, a túlerő előtt azonban meg kellett hajolniuk és el kellett szenedniük az erőszakos

hajnyirást. A másik kinzási eset a middletowni egyetem történt. Ennek már súlyosabb következménye van. Ezen az egyetemen szintén a másodéves hallgatók rendezték a kinzást, de gyönyörködtek abban a felsőbb évfolyamok hallgatói is. A másodévesek arra kényszerítették Gordon Kyle elsőéves hallgatót, hogy orrával egy czeruzát gurítson a földön végig az egyik termen át. Kyle meg is akarta cselekedni azt, a mire kényszerítették, de czeruzagurítás közben annyiszor megrugdosták, hogy hátgerinczén súlyos zúzódásokat szenvedett. — A fiatal embert kórházba szállították, a hol most élet-halál között lebeg. Az egyetem tanári kara vizsgálatot rendelt el.

Orosz műemlékek pusztulása. Nemcsak a szakértők, de az orosz közönség is észrevette már régen, hogy különösen Pétervárott és Moszkvában nagyon pusztulnak a régi műemlékek. A baj szóba került tudományos körökben is és a pétervári archeológiai társaság megbízásából nemrég egy bizottság megindította a vizsgálatot, a melynek eredményéről, most terjesztették be a bizottság tagjai jelentésüket. Pétervár gyilkos klímája, mondja a többi közt a jelentés, nemcsak az élő ember egészségét támadja meg, hanem kikezdi a bronzot, a követ és a márványt is. Pusztulás fenyegeti az Izsák-székesegyházat is, mert kupolája belsőjén a faalkatrész megrothadt, a vakolat is hullik és alatta repedések látszanak. A javításhoz már hozzá kellett volna fogni, de hanyagul halogatták, mert körülbelül félmillió rúbelbe kerül. Azt mondják, hogy a Névaparti részen az alapfalak is megrongálódtak, mert a víz az alapzatot alámosta. A székesegyház, melyet I. Sándor császár kezdett építeni, negyven évi munka után 1858-ban készült el, s így nem is olyan régi épület. Annak idején, hogy a mocsaras alapot megszilárdítsák, egész árbocterdot kellett beverni a földbe. A műépítők már akkor megmondták a csárnak, hogy ez az alap nem lesz nagyon tartós az olyan kolozsális építmény számára. A javítás dolga most már nagyon aktuális lett, mert tartani lehet tőle, hogy a katedrális beomlik a Névába. Legközelebb a duma is foglalkozik ezzel a kérdéssel. Nagy Péter szobrát is kikezde az idő vasfoga, nem annyira a császár alakját, mint inkább azt a sziklatömböt, a melyre a császár fölugrat, hogy jobbkezét uralkodói fenséggel áldóan terjessze ki népe fölé. Ez a szobor a francia Falconet művészi alkotása. A sziklatömb negyvenöt láb hosszú, harmincz láb magas és huszonöt láb széles. A tömb megrepedt s a nyilásba télen beleveszi magát a jég és a hó s az pusztítja. A téli palota előtt álló pompás Sándor-oszlop, a mely egyik büszkesége Pétervár városának, szintén megrongálódott. Az oszlop nyolcz méter magas piederstálon áll és huszonöt méter magasságba nyulik

föl, a kereszt átmérője négy méter. Az impozáns emlékművet 1834-ben állították föl. Ezen a szobron már évek során át mutatkozott a csúcsától az aljáig érő repedés, a melyet egy izben gránitdarabakkal vegyített gipsszel már betömtek. A bizottság jelentése még több más műemlék pusztulásáról is panaszskodik.

A gyógyító recept. Ismeretes az a régi humoros história, hogy egy falusi ember valahol orvosság helyett magát a receptet vette be és meggyógyult tőle. Ki binné, hogy van hely, a hol ezt az eljárást egész rendszeresen gyakorolják vagy inkább gyakoroltatják, még pedig maguk az orvosok, arra a mintára, a hogy a khinaiak imádkozni szoktak. Ezek tudniillik az imádságukat leírják vagy leírva veszik meg, aztán mindenik elégeti a leirt imádságot a maga istene előtt. A tatár (mongol) orvosok azok, a kik még ennél is tovább mennek, mert ha nincs a kezök ügyében orvosság, egyszerűen a receptet adják be a betegnek. A papirt megnedvesítik, apró labdacokká gyurják s úgy nyelgetik le a beteggel. A tatár orvosok nézete szerint az teljesen mindegy, hogy a beteg az orvosságot veszi-e be, vagy pedig a rendelvényt, vagy a betegségnek papírra vetett nevét. Ki tudja, talán igazuk is van, ha nem más alapon, a hipnózis alapján. Sőt azt is megteszik a mongol orvosok, hogy az esetben, ha papír sincs a háznál, egy deszkára írják föl a rendelést, vagy a betegség nevét színes földdel vagy krétával, aztán lemosatják a deszkát s ezt a lét itatják meg a beteggel. Így beszél el ezt most egy angol hirlapíró, a ki a khinaiak mostani mongol háborúja alkalmából ott jár.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Vitatókózik. Ha az őrsparancsnok úgy döntött — akkor a parancs teljesítendő. Ha sérelmesnek tartja, lépjen panaszával a szolgálattal utra. Ilyen ügyre mi nem adunk véleményét.

F. K. esendőr. Három évre kötelezi magát.

P. Kairó. A vizsgát egy nyilvános iskolában kell letenni.

1882 határszél. 1. Kérdéses jelentések helyes vagy helytelen voltára vonatkozólag előjáró őrsparancsnoka adhatja meg a kivált felvilágosítást. 2. Nem tudjuk.

Próbaesendőr. Ebben az ügyben — mintán csak pletykáról van szó — nem lehet tenni semmit. Levélben foglaltak után

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el Intézetünkknél, 8% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadólevonásával.) 2. Olytakarékbetétek után, melynél a belevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki Intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, Intézetvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Nagy Sándor járásörmester, 1912 október 2-án;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Kleisch Gottfried örmester, 1912 szeptember 29-én.

Molnár Lajos örsvezető ez. örmester, 1912 október 1-én,

Benedek Márton törzsörmester, 1912 október 5-én és

Abos Ferencz törzsörmester, 1912 október 8-án;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Magyar László járásörmester és Pálffy Mórész törzsörmester, 1912 október 2-án és Szabó Ferencz I. járásörmester, 1912 október 5-én.

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Mester János, Csérgő Imre, Koróján János, Demko

István, Gal József, Kósa Joachim, Erős Miklós örsvezető

ez. örmesterek, Csató Máté, Csibipál Antal, Sütő Károly,

Pál Ferencz, Janka Ferencz, csendőr ez. örmesterek,

But János, Bartha György csendőrök, 1912 október

5-én, Benedek Ferencz, Gergely József, Korodi István,

Jakab József, Lőrincz Gyula, Bede Barabás, Szilágyi

Sándor II., Szász Ferencz örsvezető ez. örmesterek,

Jakabos Pál, Stranczky Zsigmond, Jakab József II.,

Bába János, Siklódi András csendőr ez. örmesterek,

Czencz László, Balázs László csendőr, 1912 október

6-án, Kovács József csendőr ez. örmester, 1912 október

7-én, Erős Imre örsvezető ez. örmester, 1912 október

8-án és Balázs György csendőr, 1912 október 9-én;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Németh Károly örsvezető ez. örmester, Pásztor Mihály

csendőr ez. örmester, Pataki István, Guscila Miklós

1912 szeptember 29-én, Kaincz Ferencz, Kiss András I.,

Papp József III. örsvezető ez. örmesterek, 1912 október

1-én, Páska Ádám, Todorán Zakariás, Balázs Ábrahám,

Kovács János II. örsvezető ez. örmesterek, Simon Jó-

zsef II., Dénes József csendőr ez. örmesterek, Hadnagy

Aron, Rácz Lajos csendőr, 1912 október 5-én, Demeter

Ferencz, örsvezető ez. örmester, Győrfi György, Kara-

lyos Gyula, Nagy István I., Szabó Sándor I. csendőr ez.

örmesterek, 1912 október 6-án;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Bratyinka János csendőr ez. örmester, 1912 szeptem-

ber 15-én, Petrisce Vazul csendőr, 1912 szeptember

29-én, Hübel Mátyás csendőr ez. örmester, 1912 októ-

ber 1-én, Vig József, Tóth István III., Erdei József,

Balla József Alajos, Garaj András örsvezető ez. örmes-

terek, Péter József I., Bankó Sándor, Máté György,

Danka András, Pongrácz Károly, Lodomérszky György

csendőr ez. örmesterek, Varga János I., Teleki László,

Nagy József II. csendőrök, 1912 október 5-én, Szent-

miklósi László, Gyujtó József örsvezető ez. örmesterek,

1912 október 6-án, Román Mihály örsvezető ez. örmes-

ter, 1912 október 28-án;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Töke Lajos, Szabó István III., Timár Kálmán, Pap

Mihály, Árva István, Glédura Sándor, Csuka Miklós

örsvezető ez. örmesterek, Somogyi Lajos, Huszár János,

Viola Antal, Tomor Gábor csendőr ez. örmesterek, 1912

október 5-én, Tóth Lajos I., Cseke István örsvezető ez.

örmester, Sántha János csendőr ez. örmester, 1912 okt.

6-án, Veszerle Ignác örsvezető ez. örmester 1912 okt.

8-án, Soós István II. örsvezető ez. örmester, 1912 okt. 9-én;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Turóczi József csendőr, 1912 október 4-én, Kereső

Sándor örsvezető ez. örmester, Bán Tihamér csendőr ez.

örmester, Beke Farkas csendőr, 1912 október 5-én, Ko-

vács István, Szunyi Károly, Asztalos Sámuel örsvezető

ez. örmesterek, Márton György és Kocsis Tivadar csend-

őrök, 1912 október 6-án;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Galambosi Péter örmester, Zsula Ádám, Csetnek Jo-

zsef, Németh János örsvezető ez. örmesterek, Pálfalvi

Péter, Kerekes Mihály, Rozsnyai János, Mátyás Mihály

csendőr ez. örmesterek, Jurás Miklós csendőr, 1912.

október 5-én, German Dezső örsvezető ez. örmester,

1912 október 6-án és Nyiri Pál csendőr ez. örmester,

1912 október 18-án.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Horváth István I., Torjai Béla, Kis Sándor I., Bakos

Mihály, Török Lajos, Csik Gyula, Galbács József, Bucur

Miklós, Erdődi József, Bogdán Balázs és Szalai János

csendőrök.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
taltal nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**

*Finom minőségű téli keztük, hosapkák, nemkülönben minden-
nemű felszerelési cikkek raktárunkon készletben vannak, azokból
kívánatra választás céljából szívesen küldünk. Bármilyen cikket
a legnagyobb készséggel beszerzünk és megküldjük.*